

Lokalpolitik istället för kommunalpolitik

Förslaget till lokalpolitiskt idéprogram för moderaterna är nu utsänt på remiss. Det uppdrag som vi i gruppen fick var att författa ett kommunalt idéprogram. Ganska snart insåg vi emellertid att det istället borde bli ett lokalpolitiskt idéprogram. Det intressanta, enligt vår uppfattning, är att försöka beskriva det lokala samhället – och då utifrån ett medborgarperspektiv. Vad som i framtiden skall vara kommunalt, landstingskommunalt (om detta överhuvudtaget skall finnas kvar) eller statligt inom det offentliga är av underordnat intresse.

Vår målsättning har varit att måla upp en vision om hur det borde kunna se ut i det svenska samhället om två decennier. Det är inte så

ERIK LANGBY är ordförande i kommunstyrelsen i Nacka och ordförande i Moderaternas arbetsgrupp för ett lokalpolitiskt idéprogram.

vanligt att vi moderater vågar oss på att måla upp visioner. Risken att framstå som flummig verkar ofta avhållande. Dessutom har det inte alltid varit så lätt att klä våra idéer i bilder. Bilder blir lätt låsande. Vi har ju inte ambitionen att "tala om hur folk skall ha det". Hur illa tyckte inte vi moderater om den vision som det socialdemokratiska kvinnoförbundet målade upp på sin tid i "Kvarteret framtiden", där man skulle födas i Unga Örnar och dö i Fonus?

Människorna – inte systemet

I detta fall kände vi dock ett behov att dels flytta fram tidshorisonten ordentligt, dels beskriva våra idéer utifrån ett medborgarperspektiv. Medborgarperspektivet syftar till att det är människorna som skall lyftas fram, inte politikerna och systemen.

Genom att välja en vision om hur det borde kunna vara år 2017 har vi också klargjort att vi inte skrivit en uppslagsbok för moderata nämndspolitiker. Vi har försökt skissa på

målet, men vägen dit måste arbetas fram utifrån de lokala förutsättningarna. Vår förhoppning är att programmet skall bli en inspirationskälla och bidra till att skapa en bild av ett bättre Sverige.

Vilka människor och vilka situationer har vi då valt att ta med i vår vision om hur det skulle kunna vara? Jo, det är en brokig skara. Där finns Rasmus (43 år), i avsnittet *En hjälpande hand*. I detta avsnitt beskrivs att det alltid måste finnas ett socialt skyddsnät, men att detta skyddsnät inte får vara utformat så att det inte lönar sig att anstränga sig.

I *Två hippies på något äldre dagar* möter vi Kaj (78 år) och Birgitta (76 år). Detta avsnitt handlar bland annat om rätten att kunna påverka sin tillvaro under ålderdomen, om bostadspolitik, om kommunen som "välfärds-mäklare" samt om servicecheckar.

Magnus (48 år) i *Att välja väg* möter krav på motprestation för att få ut socialbidrag. Berättelsen om honom

handlar om möjligheten att förverkliga sina drömmar och att våga ta chansen till ett nytt liv.

Avnittet om Lina (18 år) har rubriken *Att växa och lära* och handlar bland annat om rätten att kunna påverka sin egen och barnens utbildning. Där talar vi även om behovet av mångfald och hur tekniken kan utnyttjas till att utveckla sina kunskaper.

I *Från välfärdsstat till välfärdssamhälle* möter vi Mariyam (62 år) och hennes familj från Mellersta Östern. Hur kan vi minska krånglet kring invandringen och förbättra invandrarnas möjligheter att finna en plats i det svenska samhället, är frågor som vi diskuterar i detta avsnitt.

Den principiella frågan vad lönearbete egentligen är tas upp i avsnittet *Arbetslöshet – vad är det?* Där får vi träffa Anna (57 år).

Begränsade ansvarsområden

Det lokala samhället får ett ansikte i avsnittet om Josefin (27). Där talar vi om att politikernas ansvarsområden måste begränsas som samt om att de politiska besluten måste förankras bättre.

Den sista bilden, slutligen, tecknas i *Naturen är en viktig del av framtiden*. Detta avsnitt handlar om miljövänlig produktion, vikten av en levande landsbygd samt behovet av minskad byråkrati och färre bidrag. Huvudpersonerna är Malte (65 år) och Britta (63 år).

Hur har vi resonerat när vi försökt teckna våra bilder? Det finns mycket

som är bra i Sverige. Men det finns också mycket som är dåligt. Arbetslösheten är oacceptabelt hög. Den sociala tryggheten urholkas samtidigt som skatterna ökar. Människors välfärd kläms åt från två håll.

Tyvärr kommer det att bli ännu sämre om utvecklingen fortsätter i samma riktning som i dag. Skall vi släppa alla ambitioner och låta välfärdsstaten förfalla samtidigt som var och en får klara sig bäst han eller hon kan? Eller ska vi ha ett välfärdssamhälle där samhällets olika sfärer – det offentliga, gemenskaperna och marknaden – samverkar för att skapa en ordning där det stora flertalet kan leva på sin egen lön, där det finns utrymme och möjligheter för människor att förverkliga sina "livsprojekt" i egenskap av företagare, anställd eller på annat sätt, och där det finns stöd för dem som verkligen behöver det?

Enligt vår uppfattning i programgruppen är välfärdssamhället det enda acceptabla alternativet. Vilka konsekvenser får det för vår syn på den lokala politiken? Mycket av det som går under beteckningen "välfärdsstaten" handlar om saker som utförs av kommunerna, eller åtminstone med kommunalt huvudansvar. Det gäller till exempel utbildning och äldreomsorg. Kommunalpolitik är ett dåligt ord för att beskriva våra idéer. Det handlar snarare om förslag till förändringar av lagar i syfte att skapa förutsättningar för en mer lokal politik. Vi vill att ett välfärdssamhälle skall kunna växa fram på det lokala

planet. I det lokala välfärdssamhället är det offentliga båda grenar, stat och kommun, endast en av flera sfärer som bidrar till en bra tillvaro för människorna.

I det lokala välfärdssamhället finns en tydlig ansvarsfördelning mellan de tre sfärerna politik, marknad och civila gemenskaper. Det offentliga står genom statsmakten för ekonomiskt stöd till människor som behöver det. Det ekonomiska stödet omfattar bland annat en allmän hälsoförsäkring, en nationell skolpeng och stöd till människor som inte kan leva på egna inkomster. Kommunernas roll i välfärdssamhällets offentliga sfär är att vara ett slags yttersta garant inom några områden i samhället. Detta behöver inte betyda att kommunerna själva spelar en särskilt aktiv roll i produktionen av tjänster.

Ingen kommunal inkomstskatt

Den mest angelägna sociala frågan för låg- och medelinkomsttagare i dag är att sänka skatten på arbete. På sikt finns det också anledning att fundera över om inte den kommunala inkomstbeskattningen bör ersättas av andra alternativ. Många verksamheter skulle kunna finansieras med örönmärkta avgifter, som garanterar att pengarna verkligen går till ett visst angeläget ändamål och inte till något annat.

Framtiden ligger i våra egna händer. Välfärdssamhället är ingen nödlösning. Det är till och med en bättre lösning än välfärdsstaten.